

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2836/2020
07.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., које заступа пуномоћник Божо Прелевић адвокат из ... и тужиоца ГГ из ..., кога заступа пуномоћник Милан Орловић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради поништаја решења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 257/19 од 07.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 07.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 257/19 од 07.06.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужилаца АА и ББ, обојица из ... и ВВ из ..., за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3730/17 од 18.10.2018. године одбијен је приговор стварне ненадлежности; одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се пониште решења тужене Републике Србије, и то Министарства финансија – Управе царине .../... -.../... од 08.04.2008. године и .../.. бр. ...-.../... од 22.05.2008. године; одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужиоце АА, ББ, ГГ и ВВ врати на рад у Министарство финансија – Управу царина; одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена Република да тужиоцима, на име накнаде штете у висини изгубљене зараде за период од 23.05.2008. године до 30.11.2013. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспећа сваког износа до исплате, све ближе наведено у изреци пресуде; обавезани су тужиоци да туженој, на име накнаде трошкова поступка исплате износ од 151.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 257/19 од 07.06.2019. године преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 3730/17 од 18.10.2018. године у ставу 2, 3, 4, 5, 6 и 7 изреке и то тако што је усвојен тужбени захтев и

поништена решења тужене .../... бр. ...-.../... од 08.04.2008. године и .../... бр. ... – .../... од 22.05.2008. године и обавезана тужена да тужиоце врати на рад, као и да им накнади штету у висини изгубљене зараде за период од 23.05.2008. године до 30.11.2013. године, у појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспећа сваког појединачног износа до коначне исплате, све ближе наведено у изреци пресуде; преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу 8. изреке и обавезана тужена да тужиоцима, на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 1.261.875,00 динара од дана пријема пресуде; обавезана је тужена да тужиоцу ГГ исплати износ од 30.000,00 динара, на име трошкова другостепеног поступка у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 2. и 3. ЗПП, и погрешне примене материјалног права.

Тужиоци АА, ББ и ВВ су поднели одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смилу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11....18/20) па је оценио да је ревизија тужене неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били у радном односу на неодређено време у Министарству финансија – Управи царина, који им је престао на основу мере изречене у дисциплинском поступку решењем .../... бр./... од 08.04.2008. године. Овим решењем тужиоци су оглашени кривим за учињену тежу повреду службене дужности „злоупотреба службеног положаја или прекорачење овлашћења“ из члана 40. став 1. тачка 2. Правилника о правима, обавезама и одговорностима запослених у Министарству финансија и економије – Управи царина, јер су дана 21.11.2004. године у раним јутарњим сатима (око 01,00 сати) радећи на граничном прелазу ..., АА и ББ, у контроли као царински службеници ... – Одељење за ..., а ГГ и ВВ, као царински службеници у смени ... „...“, приликом обављања царинске контроле два аутобуса румунских регистарских ознака и, у којима се налазила велика количина робе трговачког карактера коју су декларисали приликом царинења као РР робу, без трговачког назива и пописа (а која је пронађена у предметним аутобусима приликом контроле полиције код места ... око 03,00 сата) поступили супротно члану 67. Царинског закона и члану 60. Уредбе о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга, као и наредбама и упуштима Управе царина, тако што су и поред изричите забране омогућили уношење и царинење робе трговачког карактера од стране физичких лица, за које су утврдили укупну царинску основицу у износу од 744.000,00 динара (6x124.000,00 динара) и обрачунали по шест обрачуна увозних дажбина за робу коју путници са собом носе (по 40.135,00 динара), на име царинског дуга износ од укупно 240.810,00 динара и путницима са робом омогућили да напусте гранични прелаз пре окончања наплате царинских дажбина. Решењем тужене .../... бр.

...- .../... од 22.05.2008. године одбијен је приговор тужилаца на наведено решење и исто је потврђено у целости.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев сматрајући да законитост оспорених решења тужене није доведено у питање, јер је тужена правилно спровела дисциплински поступак, да решења садрже образложење и поуку о правном леку, а да је у дисциплинском поступку утврђено да су тужиоци учинили тежу повреду службене дужности која им је стављена на терет. С обзиром да учињена тежа повреда радне обавезе има истовремено и обележје кривичног дела, према оцени првостепеног суда није наступила застарелост вођења дисциплинског поступка, јер у конкретном случају покретање и вођење дисциплинског поступка застарева у року предвиђеном за застарелост кривичног гођења за кривично дело чија обележја има тежа повреда радне обавезе, а то је пет година, при чему су тужиоци у дисциплинском поступку потврдили да су знали да је роба из предметног догађаја била трговачког карактера и да лица која су је уносила нису имала право извоза, те да су без обзира на то хтели да је оцарине и учинили су то, из чега следи да су тужиоци свесно и својом слободном вољом одлучили да прекораче границе својих овлашћења и дозволе увоз трговачке робе физичким лицима којима то није дозвољено, при чему су били свесни да је њихово дело забрањено, па су и поред тога хтели наступање забрањене последице, а нису оспорили ни то да су омогућили путницима да напусте гранични прелаз са робом, а да нису платили ни тако обрачунате дажбине.

Другостепени суд је, супротно становишту првостепеног суда, оценио да је наступила застарелост покретања и вођења дисциплинског поступка, јер су тужиоци тежу повреду службене дужности за коју су оглашени кривим учинили 21.11.2004. године, а оспорена решења су донета 08.04.2008. године и 22.05.2008. године, при чему треба применити члан 55. став 1. Правилника о правима, обвезама и одговорностима запослених у Министарству финансија и економије – Управе царина, по коме се дисциплински поступак против царинског службеника не може покренути нити водити после истека једне године од дана када је тежа повреда службене дужности учињена. Не може се применити члан 55. став 2. наведеног Правилника, с обзиром да се исти односи на ситуацију када запосленом престаје радни однос на основу правноснажне осуђујуће кривичне пресуде за кривично дело учињено на раду или у вези са радом, имајући у виду да дисциплински орган, односно директор као доносилац дисциплинске одлуке, није надлежан да самостално утврђује да ли понашање запосленог, у конкретном случају тужилаца, представља радњу извршења кривичног дела. Поред тога, другостепени суд утврђује да је и првостепено и другостепено дисциплинско решење донео исти орган – директор Управе царина, што је супротно члану 216. Закона о општем управном поступку, на који упућује члан 308. став 1. Царинског закона и члан 114. став 4. Закона о државним службеницима. Наиме, одредбом члана 215. Закона о општем управном поступку је прописано да је за решавање у другом степену надлежан орган одређен законом, а према одредби члана 216. истог Закона, за решавање у другом степену се не може утврдити надлежност у оквиру органа који је у управној ствари решавао у првом степену.

Врховни касациони суд сматра да је погрешно становиште другостепеног суда у погледу застарелости покретања и вођења дисциплинског поступка. Наиме, у смислу одредбе члана 308. став 4. Царинског закона („Службени гласник РС“ бр. 73/2003....18/200), као и одредби члана 55. став 2. Правилника о правима, обавезама и

одговорностима запослених у Министарству финансија и економије – Управи царина, у погледу застарелости покретања и вођења дисциплинског поступка примењује се рок застарелости који је предвиђен за кривично дело чија обележја садрже радње за које се терете тужиоци. У конкретном случају, правилно је тужени орган нашао да у радњама тужилаца која чине повреду службене дужности „злоупотреба службеног положаја и прекорачење овлашћења из чл. 40. став 1. тачка 2. наведеног Правилника постоје обележја кривичног дела из члана 242. Кривичног закона Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 26/77...67/2003), за које застарелост кривичног гоњења износи пет година због чега приговор застарелости вођења дисциплинског поступка није основан. Утврђивање у дисциплинском поступку да у дисциплинској повреди има обележја кривичног дела није утврђивање постојања кривичног дела, што је искључиво у надлежности суда, већ решавање претходног питања од ког зависи начин рачунања рокова застарелости за потребе конкретног дисциплинског поступка. Зато је правилно становиште првостепеног суда да у конкретном случају није наступила застарелост покретања и вођења дисциплинског поступка.

Уставни суд је својом одлуком Иуо. 117/12 („Службени гласник РС“ бр. 63/13 од 10.07.2013. године) утврдио да одредба члана 53. став 2. Правилника о правима, обавезама и одговорностима запослених у Министарству финансија и економија – Управа царине није у складу са законом, а овом одредбом је било дато овлашћење директора Управе царине да одлучује и у првом степену и у другом степену, поводом приговора против првостепеног решења донетог у дисциплинског поступку против царинског службеника. Неосновани су наводи ревизије којима се указује да је у време када је вођен дисциплински поступак постојало овлашћење директора Управе царина да одлучује и у првом и у другом степену дисциплинског поступка. Наиме, у време када је донета наведена одлука Уставног суда још увек није био правноснажно окончан парнични поступак у овој правној ствари, а чланом 60. став 1. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“ бр. 109/07....103/15) прописано је да се закони и други општи акти за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности са Уставом, опште прихваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не могу примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правноснажно решени. С обзиром да је овај поступак правноснажно решен доношењем побијане пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 257/19 од 07.06.2019. године, правилно је другостепени суд утврдио да су оспорена решења незаконита и због тога што је и првостепено и другостепено решење у дисциплинском поступку донео исти орган – директор Управе царина.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти разлози нису посебно образложени.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију у коме су тражили и определили трошкове за састав одговора на ревизију. Међутим, према оцени Врховног касационог суда састав одговора на ревизију није био нужан трошак у овој парници, у смислу члана 154. Закона о парничном поступку, због чега тужиоцима не припада право на накнаду тих трошкова.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић